

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата юридичних наук, доцента Шевченка Сергія Івановича на дисертацію Анісімова Кирила Ігоровича на тему: «Взаємодія поліції та територіальних громад на засадах партнерства: адміністративно-правовий вимір», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Взаємодія територіальних громад з органами Національної поліції завжди перебувала в епіцентрі державної політики у правоохранній сфері, у якості найважливішої та необхідної умови ефективної протидії кримінальним та адміністративним правопорушенням, забезпечення публічного порядку та безпеки, дотримання прав і свобод людини.

Аналіз зарубіжного та національного адміністративного законодавства свідчить про те, що організований належним чином порядок взаємодії поліції та громадянського суспільства підвищує рівень правової культури й соціальної активності громадян, сприяє нормалізації криміногенної обстановки, відкритості та підконтрольності поліції перед громадою, підвищенню рівня довіри населення до правоохранних органів.

Саме тому вкрай важливим завданням для науки адміністративного права та практики реалізації норм адміністративного законодавства представляється визначення сучасних методів підвищення результативності та ефективності взаємодії органів Національної поліції й територіальних громад.

Таким чином, дисертаційне дослідження Анісімова Кирила Ігоровича на тему: «Взаємодія поліції та територіальних громад на засадах партнерства: адміністративно-правовий вимір» є актуальним та своєчасним.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до основних напрямів адміністративно-правової реформи в Україні. Дослідження безпосередньо пов'язане з виконанням завдань Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 1023-р., у якій

наголошено на необхідності упровадження сервіс-орієнтованого підходу в діяльності органів системи МВС. Тема відповідає пріоритетному напряму «Удосконалення адміністративної діяльності суб'єктів владних повноважень» Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року №12-21, пп. 1, 8, 17 Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020–2024 роки, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 червня 2020 року №454.

Мета дослідження полягає в тому, щоб на основі комплексного аналізу національного та міжнародного законодавства, а також практики його застосування розкрити особливості адміністративно-правового забезпечення взаємодії поліції та територіальних громад на засадах партнерства й сформулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення чинного адміністративного законодавства в згаданій сфері суспільних відносин.

Об'єкт та предмет дослідження сформульовані вдало і відповідають встановленим вимогам.

Методологічною основою дослідження стали сучасні загальні та спеціальні методи наукового пізнання. Їх застосування обумовлено системним підходом, що дало дисертанту можливість досліджувати проблеми в єдиності їх соціального змісту і юридичної форми.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим монографічним дослідженням, у якому комплексно, з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням здобутків вітчизняної та зарубіжної адміністративно-правової науки розкрито особливості адміністративно-правового регулювання взаємодії органів Національної поліції та територіальних громад на засадах партнерства.

У результаті проведеного дослідження визначено загальні тенденції розвитку вказаного інституту публічного управління та сформульовано

концептуально нові напрямки вдосконалення законодавства в цій сфері, що запропоновані здобувачем особисто. У результаті проведеного дослідження автором особисто розроблено проект Положення про громадську раду при територіальному органі Національної поліції України, метою підготовки якого є нормативно-правове забезпечення інтересів територіальної громади, органів публічного адміністрування, правозахисних, релігійних та інших організацій, в процесі взаємодії з органами Національної поліції; доведено необхідність розроблення та прийняття Закону України «Про публічну безпеку територіальних громад», націленого на законодавче врегулювання: а) організації профілактичної діяльності щодо попередження правопорушень в територіальних громадах; б) визначення суб'єктів та об'єктів забезпечення публічного порядку та безпеки в територіальних громадах; в) визначення концептуальних основ взаємодії поліцейських офіцерів громади та голів об'єднаних територіальних громад; г) визначення принципів, форм, методів взаємодії територіальних громад з місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами Національної поліції та іншими правоохоронними органами щодо забезпечення безпеки в громаді; обґрунтовано пропозицію щодо доцільності використання процедури медіації під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, шляхом доповнення КУПАП статтею 22-1 «Звільнення від адміністративної відповідальності у зв'язку із примиренням особи, яка притягається до адміністративної відповідальності та потерпілого»; сформульовано критерії оцінки рівня взаємодії територіальних органів Національної поліції та територіальних громад, в залежності від ступеня реалізації окремих форм та напрямків їхньої співпраці у правоохоронній, організаційно-правовій та консультивативно-інформаційній сфері.

Крім того, цілком логічним та обґрунтованим є висновок автора стосовно того, що діяльність поліції, з одного боку, спрямована на забезпечення соціальних потреб територіальної громади, а з іншого, виступає в якості філософії, здатної генерувати нові методи партнерських відносин,

спрямованих на забезпечення публічної безпеки й правопорядку. Її фундаментом виступає основоположна ідея організації державного управління, яка полягає у зміні методів правоохоронної діяльності поліції, яка в кінцевому випадку повинна бути спрямована на забезпечення потреб територіальної громади (с. 74).

Заслуговує на увагу авторська гіпотеза, що напрямки організаційно-правового впливу органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку мають специфічний характер та включають функції: а) контролю; б) інформаційну; в) організаційно-розпорядчу; г) координаційну; д) установчу; е) правотворчу; е) правоохоронну. Особливість правоохоронної функції на місцевому рівні полягає в її реалізації у тісній взаємодії із територіальними громадами за безпосередньої організуючої ролі органів місцевого самоврядування, законодавчі підстави функціонування яких визначені у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні». (с. 138).

Дисертантом слушно наголошено, що у багатьох країнах світу поглиблення та розвиток партнерських відносин між правоохоронними органами та громадою визнано пріоритетним завданням державної політики, складовими якого слугує забезпечення громадського спокою та правопорядку; захист основних прав і свобод людини, передусім життя; попередження та розкриття злочинів; надання допомоги та послуг суспільству з метою зниження рівня страху перед злочинністю, можливістю зазнати тілесних ушкоджень та виникнення соціально- побутових безпорядків, а також попередження занепаду районів проживання (с. 172).

Цікавою видається точка зору стосовно того, що профілактика правопорушень на регіональному рівні являє собою сукупність спільних заходів територіальних органів Національної поліції та територіальних громад, соціального, правового, організаційного, інформаційного та іншого характеру, здійснення виховного впливу на правопорушників, з метою

виправлення антигромадської поведінки та недопущення вчинення правопорушень (с. 173).

Важливе практичне значення має пропозиція стосовно розроблення та прийняття Закону України «Про безпеку територіальних громад», який дозволить вирішити питання щодо: а) організації профілактичної діяльності щодо попередження правопорушень в територіальних громадах; б) визначення суб'єктів та об'єктів забезпечення публічного порядку та безпеки в територіальних громадах; в) запровадження інституту взаємодії поліцейських офіцерів громади та голів об'єднаних територіальних громад; г) визначення принципів, форм, методів взаємодії територіальних громад з місцевими органами виконавчої влади, територіальними органами Національної поліції та іншими правоохоронними органами щодо забезпечення безпеки в громаді. (с. 176).

Разом з тим, дисертація не позбавлена певних недоліків та суперечливих положень, які потребують додаткових пояснень та уточнень.

1. У підрозділі 2.3. (стор. 133 дисертації), під час характеристики медіації у адміністративній діяльності поліції, автором наведено слушну пропозицію щодо необхідності доповнення частини 1 статті 31 «Превентивні поліцейські заходи» Закону України «Про Національну поліцію» пунктом 12 «Застосування процедури медіації». Водночас, зазначена пропозиція, на жаль, не знайшла відображення у висновках дисертації серед пропозиції щодо вдосконалення чинного адміністративного законодавства.

2. У підрозділі 3.2. (стор. 159 дисертації) потребує уточнення твердження автора про те, що найбільш дієвим способом взаємодії органів Національної поліції та територіальних громад виступає правотворча діяльність у сфері профілактики адміністративних правопорушень.

3. Дискусійною, на нашу думку, виглядає авторська позиція, щодо віднесення України, до числа тих країн, де інститут місцевої поліції є недостатньо розвинутим (стор. 158 дисертації). Вважаємо, що активне запровадження та динамічний розвиток просекту «Поліцейський офіцер

громади» чинить безпосередній вплив на змінення діалогу поліції й населення, а в організаційному відношенні підрозділи поліцейських офіцерів громади мають усі ознаки місцевої поліції.

Вищенаведені зауваження, які в певній мірі носять характер побажань, не впливають на загальну позитивну оцінку якості виконаної дисертантом роботи. Теоретичні результати й наукові положення, які містяться в цій дисертації, характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий вклад автора в юридичну науку. Вдалий і логічно поєднаний вибір у дослідженні питань, їх актуальність, розумне співвідношення теоретичних міркувань та прикладів з практики, чіткість викладу матеріалу, аргументованість наукових висновків і узагальнень свідчать про значний науковий рівень проведеного дослідження та його практичне значення.

Зміст дисертаційної роботи висвітлений достатньо повно, виклад запропонованих в роботі положень базується на ґрутовому опрацюванні літературних джерел із проблематики дисертаційного дослідження. Автор сформулював свої висновки, які здатні стати значимим внеском у розвиток вітчизняного адміністративного права.

Основні положення дисертації відображені в анотації, публікаціях у наукових виданнях, а також оприлюднені на науково-практичних конференціях, що свідчить про ретельну роботу, проведену дисертантом в процесі наукового дослідження та його апробації.

Таким чином, дисертація Анісімова Кирила Ігоровича на тему: «Взаємодія поліції та територіальних громад на засадах партнерства: адміністративно-правовий вимір» є завершеною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрутовані результати, що в сукупності розв'язують конкретну наукову проблему, яка має істотне значення для адміністративного права України. Зміст дисертації відповідає заявленій дисертантом науковій спеціальності (081 «Право»), робота пройшла належну апробацію, порушень академічної доброчесності в ній не виявлено. Дисертація відповідає Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим

наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами, внесеними згідно наказу Міністерства освіти і науки України №759 від 31.05.2019 року), та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а її автор – **Анісімов Кирило Ігорович** – на основі публічного захисту заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії зі спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

Завідувач наукової лабораторії
соціологічних та кримінально-правових
досліджень ДДУВС
кандидат юридичних наук, доцент

Сергій ШЕВЧЕНКО

Підпис засвідчує:

Перший проректор
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України

Олександр ЙОНІН